

Kulttuuriverkoston alueelliset työpajat luovien toimialojen kehittäjille

Yhteenveto ja loppuraportti

Perustietoa Humakista

- Ammattikorkeakoulu on perustettu 1998
- Osakeyhtiömuotoinen, Suomen Humanistinen Ammattikorkeakoulu Oy
- Yksityinen, kaksialainen, valtakunnallinen
- Opiskelijamäärä kokonaisuudessaan n. 1300
- Päätoimista henkilökuntaa n. 120, lisäksi tuntiopettajia
- Rehtorin toimisto sijaitsee Helsingissä
- Koulutusalat: humanistinen ja kasvatusala sekä kulttuuriala
- Koulutusohjelmat: kansalaistoiminnan ja nuorisotyön, kulttuurituotannon ja viittomakielentulkin koulutusohjelmat - johtava kouluttaja Suomessa kaikilla kolmella alalla, kaikilla aloilla myös ylempi korkeakoulututkinto (amk).
- Lisäksi T&K-toimintaa, aikuiskoulutusta...

Toiminta-alue

Kulttuuriyrittäjyyskeskus

- Turun keskustassa Aurakadulla
- Luovien alojen yrittäjyyteen liittyvien palvelutoimintojen yksikkö
- Esihautomotoimintaa, yritysneuvontaa, koulutuspalveluja, kulttuuriyrittäjäverkosto...
- Maakunnallinen ja valtakunnallinen yhteistyö

Työpajat

- Marraskuu 2007 – Huhtikuu 2008. Yhteensä 26 työpajaa, joissa mukana osallistujia 28 aluekeskusohjelma-alueelta.
- Alueellinen ja valtakunnallinen tavoite
  - Työpajojen aiheet alueilta
  - Aluekohtainen suunnittelu ja raportointi
  - Valtakunnallisesti yhteiset tavoitteet
  - Valtakunnallinen loppuraportti
- Monivaiheinen toteutus
  - Strategiakartoitus
  - Haastattelut
  - Työpaja
  - Raportointi
- Työpajatoiminnan vuorovaikutteiset menetelmät

Työpajojen aihepiirit

- Elinkeinoistaminen/yrittäjyyden tukeminen
- Luovien alojen rajapinnat (matkailu- ja hyvinvointipalvelut)
- Strategiatyö ja strategian jalkauttaminen
- Kärkitoimialat
- Yleinen luovien alojen kehittäminen

- Tavoitteena laaja toimialan kehittäminen
- Valintojen ja fokusoinnin tarve
- Läpäiseviä kokonaisuuksia: luovien alojen yrityspalvelujen, koordinaation ja yhteistyön tarve sekä toimialan näkeminen alueellisena vetovoimatekijänä ja rajapinta-alueiden (hyvinvointi, matkailu, kibs) korostuminen

Keskeisimmät kehittämiskohteet

- Verkostotyö ja yhteistyön kehittäminen
- Luovien alojen yrityspalvelut ja liiketoimintaosaaminen
- Tuotteistaminen → erityisesti rajapintatuotteet ja tapahtumat
- Tiedottaminen, viestintä ja imagomarkkinointi
- Koordinaatio
- Strategiatyö ja tutkimus
- Tilat, koulutus, tuottaja- ja manageripalvelut, välittäjäorganisaatioiden tarve (alihankintaverkostot), tilaaja-tuottajamallin kehittäminen, vienti- ja kansainvälistyminen, erilliset toimialat, rahoitusmallit...
- Läpäiseviä tavoitteita alueiden vetovoiman kehittäminen ja kehittämistoiminnan pitkäjänteisyyden lisääntyminen

Luovan toimialan käsite ja sisältö

- Luovan toimialan käsite on hahmottunut alueilla melko hyvin
  - Luovat alat hahmottuvat kehämallin kautta
  - Alatoimialojen sisällöissä vielä tarkentamista
  - Ongelmana useita toimialoja yhdistävät alueet, kuten kulttuuriperinnön hyödyntäminen, elämystuotanto, street-kulttuuri...
  - Taustalla osin käsitteiden kulttuuri ja luovuus vaikea määriteltävyys ja esim. taidealoja yhdistävä monimediaalisuus
- Kulttuurin ja luovan talouden vastakkainasettelua esiintyy yhä, eli taide ja kulttuuri elinkeinona herättää puolesta/vastaan -keskustelua

Alueiden koko

- Aluekeskuksen koolla ja luovien alojen kehittämiseen suunnatuilla panostuksilla on osittain yhteys
- Suurilla alueilla on enemmän luovien alojen toimintoja
- Kehittämistoimenpiteet ja luovien alojen strateginen merkitys on usein suurempi isommissa keskuksissa
- Toisaalta koko ei ole ainoa määräävä tekijä
  - Osa pienemmistä alueista erittäin aktiivisia
  - Aktiivisuudella ja toimialaan liittyneellä strategisella työllä usein yhteys
  - Pienemmillä alueilla verkostoitumisella ja toimialat ylittävällä yhteistyöllä perinteitä
  - Toiminta keskuksissa laajempaa, osa reuna-alueista menestynyt erikoistumalla

Alueellisuus/laajemmat verkostot

- Toimialan kehittäminen nähdään usein alueen näkökulmasta
- Palvelujen saatavuus läheltä korostuu (esim. luoville aloille suunnatut yrityspalvelut)
- Toiminnallista verkostoitumista ajatellaan joko seutukunta- tai maakuntatasolla
- Valtakunnalliset verkostot nähdään tiedon ja kokemuksen siirtäjinä sekä palvelun mahdollistajina
- Rahoituskanavien osalta valtakunnalliset verkostot tulevat vahvasti esille, mutta kunnalliset kanavat nähdään vaikeampina
- Kansainvälisyys nousee hyvin vähän esille → todetaan, että olisi tärkeää, mutta ei nosteta näkyville kehittämiskohteena

Luovat alat strategioissa

- Luovuuden merkitys, kulttuuri ja luovat alat näkyvät melko hyvin maakuntaohjelmissa
- Myös elinkeinostrategioissa luovat alat mainitaan usein
- Suuremmilla alueilla luovat toimialat usein enemmän esillä, mutta ei yksiselitteisesti
- Kulttuuristrategioissa elinkeinonäkökulma harvemmin esillä, mutta nousemassa myös niihin.

Hyvät käytännöt

- Lähtevät alueen painopisteistä – ovat erilaisia
- Hyvinä käytäntöinä nähtiin usein toimintoja, jotka keräävät ympärilleen muuta luovaa toimintaa, esim. festivaalitoiminta
- Hanke- ja kehittämistoiminta
- Strategiat ja strategiaprosessit
- Hyvissä käytännöissä näkyy eri tavoilla verkostoituminen, viestintä, yrityksille suunnatut kehittämistoimet, koordinaatio, tuotteistaminen, luovien alojen rajapinnat ja erilaiset luovat keskuksat
- Vaatimattomuus puskee läpi: hyviä käytäntöjä ei tuoda helposti esille
- Hyvien käytäntöjen levittämistä tulisi jatkaa edelleen

Mutta... mitä raportista ei näy

- Verkostoituminen ja siihen liittyvät tarpeet saatetaan nähdä liian positiivisesti: pitäisikö myös verkostoitumisen ehdot käydä läpi?
- Yrityspalvelujen tarve tiedostetaan, mutta niiden toteuttaminen nähdään usein hyvin hankalana: resurssiongelma vai asenneongelma?
- Tuotteistaminen nähdään tärkeänä, mutta sen toteuttaminen nähdään vaikeana: todellinen ongelma vai uskalluksen puutetta?
- Yhä odotetaan, että joku tekisi tai tulisi apuun: mitkä kehittämistoimet auttaisivat ottamaan vastuun toiminnasta?
- Asenteet: meitä ei ymmärretä: varmasti totta, mutta ymmärrämmekö me?
- Kansainvälisyys ei nouse esiin: tarttisko kuitenkin tehrä jotain?

Ja mitä raportista on mukava lukea

- Kaikilla alueilla on luovien alojen toimintoja laajasti
- Luovien alojen yritystoiminta on lisääntymässä
- Yhteistyön merkitys ymmärretään
- Toimialan kehittämisen merkitys ymmärretään laajasti ja sitä pidetään tärkeänä myös elinkeinonäkökulmasta
- Toimialan merkitys muiden toimialojen kehittämisessä on huomioitu
- Alueilta löytyy nousevia potentiaalisia luovien alojen toimintoja ja alatoimialoja
- Kehittämistyöhön haetaan systemaattisuutta ja rakenteisiin etsitään pysyvämpiä malleja

Kiitos!

Timo Parkkola

timo.parkkola @ humak.edu

www.humak.edu

www.kulttuuriverkko.fi